2025/1471

19.7.2025 г.

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2025/1471 НА СЪВЕТА

от 18 юли 2025 година

за изменение на Решение 2012/642/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на положението в Беларус и участието на Беларус в руската агресия срещу Украйна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 29 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) На 15 октомври 2012 г. Съветът прие Решение 2012/642/ОВППС ([1]).

(2) На 24 февруари 2022 г. президентът на Руската федерация обяви военна операция в Украйна и руските въоръжени сили започнаха нападение срещу Украйна, включително от територията на Беларус. Това нападение беше грубо нарушение на териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна.

(3) В заключенията си от 19 февруари 2024 г. Съветът категорично осъди продължаващата подкрепа, предоставяна от беларуския режим за агресивната война на Русия срещу Украйна, и призова Беларус да се въздържа от такива действия и да спазва международните си задължения.

(4) С оглед на сериозното положение и в отговор на продължаващото участие на Беларус в руската агресия срещу Украйна е целесъобразно да се въведат допълнителни ограничителни мерки.

(5) По-специално е целесъобразно да се забрани доставката от Беларус на въоръжение и свързано с него оборудване от всякакъв вид.

(6) За да се повиши ефективността на ограничителните мерки, наложени в отговор на агресивната война на Русия срещу Украйна, е необходимо да се обърне внимание на риска от заобикаляне на тези мерки чрез непряк износ през трети държави. Някои стоки и технологии, изброени в приложение VII, могат да допринесат за военния и технологичния напредък на Беларус или за развитието на нейния сектор на отбраната и сигурността, включително когато се изнасят под прикритието, че крайната им употреба е предназначена за граждански цели. Забраната за непряк износ включва износа на изделия, които подлежат на ограничителни мерки, включително през трета държава. Компетентните органи следва да предприемат своевременни превантивни действия, когато съществува реален риск такива изделия, изнасяни за трети държави, в крайна сметка да бъдат отклонени към Беларус. Поради това е целесъобразно да се предостави на държавите членки незадължителен административен механизъм, който позволява на националните компетентни органи да изискват предварително разрешение за износ на изделията, които може да допринесат за военния и технологичния напредък на Беларус или за развитието на нейния сектор на отбраната и сигурността, за трета държава, когато износителят е бил уведомен, че има достатъчно основания да се подозира, че крайното местоназначение на изделията може да бъде в Беларус или крайната употреба на изделията може да бъде за беларуски образувания. Тази мярка няма за цел да наложи ново общо ограничение, а да даде на държавите членки ефективен и пропорционален инструмент за разследване и предотвратяване на евентуално заобикаляне на ограничителните мерки, като същевременно се гарантират хармонизирано тълкуване и правна яснота за износителите. Обхватът на клаузата за забрана на непрекия износ не следва да е засегнат от тази мярка. Държавите членки сами преценяват дали да използват тази мярка или клаузата за забрана на непрекия износ като механизъм за изпълнение в случаи, в които крайното местоназначение на изделията може да бъде в Беларус или крайната употреба на изделията може да бъде за беларуски образувания.

([1]) Решение 2012/642/ОВППС на Съвета от 15 октомври 2012 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението в Беларус и участието на Беларус в руската агресия срещу Украйна (ОВ L 285, 17.10.2012 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/642/oj).

(7) Целесъобразно е също така съществуващата забрана за предоставяне на специализирани услуги за финансови съобщения на някои беларуски кредитни институции и техните беларуски дъщерни дружества, които са от значение за беларуската финансова система и които вече са обект на ограничителни мерки, наложени от Съюза, да бъде разширена до забрана за сделки. В допълнение е целесъобразно да се добавят освобождавания, свързани с функционирането на дипломатическите и консулските представителства на Съюза и на държавите членки или на партньорските държави в Беларус и с трансакциите, извършвани от граждани на държава членка, които пребивават в Беларус. Целесъобразно е също така да се добави дерогация за трансакции, които са строго необходими за освобождаването от активи от Беларус или за прекратяването на стопанска дейност в Беларус. Припомня се, че ограничителните мерки на Съюза нямат извънтериториално действие и че не обвързват операторите, регистрирани съгласно правото на трети държави, включително тези от Беларус. Следователно сделките между юридически лица, образувания или органи, регистрирани или учредени съгласно правото на държава членка, и техните дъщерни дружества в трети държави не се определят като нарушение на тази забрана, включително ако в такива сделки участват кредитни или финансови институции, за които се прилага забраната. Освобожденията и дерогацията по член 2ш от Решение 2012/642/ОВППС не засягат забраната за операторите в Съюза да предоставят услуги за финансови съобщения на образуванията, включени в списъка в приложение V.

(8) Наред с това е уместно да се разшири списъкът на изделията, които биха могли да допринесат за военния и технологичен напредък на Беларус или за развитието на нейния сектор на отбраната и сигурността, като се включат в списъка изделия, използвани от Русия за агресивната ѝ война срещу Украйна, и изделия, които допринасят за разработването или производството на военните системи на Беларус, включително химически прекурсори на енергетични материали, резервни части за металообработващи машини, допълнителни машини с цифрово програмно управление и съставни химикали за горива.

(9) Освен това е целесъобразно да се разшири списъкът на стоките, подлежащи на ограничения за износ, които биха могли да допринесат за укрепването на промишления капацитет на Беларус, като машини, химикали, някои метали и пластмаси. За да се сведе до минимум рискът от заобикаляне на ограничителните мерки, също е целесъобразно да се разшири списъкът на стоките и технологиите, за които се прилага забраната за транзит през територията на Беларус.

(10) Държавите членки, при надлежно спазване на своите международни задължения, не следва да признават или изпълняват забрани, разпореждания, мерки за съдебна защита, решения на съд, различен от съд на държава членка или друго съдебно, арбитражно или административно решение, постановено по производства, различни от тези в държавите членки, съгласно или произтичащи от производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава във връзка с мерки, наложени съгласно Решение 2012/642/ОВППС. Ефективното прилагане на клаузата за непредявяване на искове следва да се разглежда като съображение за обществен ред на Съюза и на държавите членки за целите на признаването и изпълнението на арбитражни или съдебни или административни решения. В резултат на това признаването или изпълнението от страна на държавите членки на забрана, разпореждане, мярка за съдебна защита, решение на съд, различен от съд на държава членка, или друго съдебно, арбитражно или административно решение, постановено по производства, различни от тези в държавите членки, съгласно или произтичащи от производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава, което би могло да доведе до удовлетворяване на искове във връзка с мерки, наложени съгласно Решение 2012/642/ОВППС, следва да се счита за нарушение на обществения ред на Съюза и на държавите членки. Тази разпоредба следва да не засяга задължението на държава членка да участва и да се защитава в производства, образувани срещу нея, и да иска признаване и изпълнение на решение, с което ѝ се предоставя възстановяване на разходите.

(11) Въпреки че удовлетворяването на искове във връзка с мерки, наложени съгласно Решение 2012/642/ОВППС, е забранено в Съюза, включително в производства за извънсъдебно уреждане на спорове, има данни, които сочат, че беларуски лица, образувания или органи или лица, образувания или органи, действащи чрез или от името на едно от тези беларуски лица, образувания или органи, или притежавани или контролирани от такива лица, образувания или органи, се опитват или могат да се опитат неправомерно да започнат и да продължат производства за уреждане на спорове извън Съюза във връзка с мерките, наложени съгласно Решение 2012/642/ОВППС, или се опитват или могат да се опитат незаконно да получат признаване или изпълнение на арбитражни решения, постановени чрез такива неправомерни производства за уреждане на спорове. Поради това е необходимо да се даде възможност на компетентните органи или на Съюза, когато е приложимо, за възстановяване чрез производства пред съд на държава членка на всички причинени вреди, включително съдебни разноски и разноски, направени в случай на неспазване на арбитражното решение от другата страна, от тези лица, образувания или органи и от лица, образувания или органи, които притежават или контролират тези лица, образувания или органи, вследствие на уреждането на спорове между инвеститор и държава във връзка с мерките, наложени съгласно Решение 2012/642/ОВППС, при условие че са били използвани всички налични средства за правна защита в съответната юрисдикция. Компетентните органи следва да получат възстановяване на такива вреди в съответствие с правото на Съюза и обичайните правила на международното право.

(12) Когато държавите членки са изправени пред арбитражни решения, постановени срещу тях в производства за уреждане на спорове между инвеститор и държава във връзка с мерки, наложени съгласно Решение 2012/642/ОВППС, те следва да се позовават на всяко възражение, с което разполагат в рамките на национални или чуждестранни производства за признаването и изпълнението на такива решения. Това включва повдигане на възражение, че признаването или изпълнението на арбитражното решение би било в противоречие с обществения ред на държавата, в която се иска признаване и изпълнение, съгласно Конвенцията за признаване и изпълнение на чуждестранни арбитражни решения от 1958 г.

(13) Прилагането на разпоредбата *forum necessitatis* следва да бъде разширено.

(14) Целесъобразно е също така да се измени заглавието на приложение II, за да се включат всички съответни разпоредби, в които е направено позоваване към посоченото приложение.

(15) Необходимо е Съюзът да предприеме допълнителни действия за прилагането на определени мерки.

(16) Поради това Решение 2012/642/ОВППС следва да бъде съответно изменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение 2012/642/ОВППС се изменя, както следва:

1) Вмъква се следният член:

„*Член 1аа*

1. Забранява се закупуването, вносът или трансферът, пряко или непряко, в Съюза на въоръжение и свързано с него оборудване от всякакъв вид, включително оръжия и боеприпаси, военни транспортни средства и оборудване, полувоенно оборудване и резервни части за тях, ако те са с произход от Беларус или се изнасят от Беларус.

2. Забраните по параграф 1 не засягат вноса, закупуването или трансфера, свързани със:

а) предоставянето на резервни части и услуги, необходими за поддръжката и безопасността на съществуващите способности в рамките на Съюза; или

б) изпълнението на договори, сключени преди 20 юли 2025 г. или допълнителните договори, необходими за изпълнението на такива договори.“

2) Член 1б се изменя, както следва:

а) вмъкват се следните параграфи:

„3а. По отношение на продажбата, доставката, трансфера или износа на стоки, класирани в кодове по КН 3204 11, 3204 12, 3204 13, 3204 14, 3204 15, 3204 16, 3204 17, 3204 18, 3204 19, 3204 20, 3506 10, 3506 91, 3907 10, 3907 21, 3907 30, 3907 50, 3907 61, 3907 69 и 3907 99, забраните в параграфи 1 и 3 не се прилагат за изпълнението до 21 октомври 2025 г. на договори, сключени преди 20 юли 2025 г., или на допълнителните договори, необходими за изпълнението на такива договори.

3б. По отношение на продажбата, доставката, трансфера или износа на стоките, класирани в код по КН 9032 89, забраните в параграфи 1 и 3 не се прилагат за изпълнението до 21 януари 2026 г. на договори, сключени преди 20 юли 2025 г., или на допълнителните договори, необходими за изпълнението на такива договори.“;

б) параграф 13 се заменя със следното:

„13. Компетентните органи на държавите членки могат да разрешат, при условията, които сметнат за уместни, продажбата, доставката, трансфера или износа на следните стоки, или предоставянето на свързана с тях техническа или финансова помощ, след като са установили, че въпросните стоки или предоставянето на свързаната техническа или финансова помощ са необходими за лично ползване от физически лица в домакинства в Беларус:

а) стоки с код по КН 8417 20;

б) тръби от мед и принадлежности за тръбопроводи с код по КН 7411 или 7412 с вътрешен диаметър до 50 mm;

в) стоки с код по КН 8414 60;

г) стоки с код по КН 3916 20, когато това е строго необходимо за продажбата на подови настилки от PVC.“

3) Член 2г се изменя, както следва:

а) вмъква се следният параграф:

„1аа. Без да се засяга забраната за непряк износ по параграф 1 от настоящия член и член 4 от Регламент (ЕС) 2021/821, се изисква разрешение за износ на стоки и технологии, които биха могли да допринесат за военния и технологичния напредък на Беларус или за развитието на сектора на отбраната и сигурността, за всяка трета държава, различна от Беларус, ако износителят е бил уведомен от компетентния орган на държавата членка, в която пребивава или е установен, че въпросните изделия са или могат да бъдат предназначени, изцяло или частично, за физически или юридически лица, образувания или органи в Беларус или за използване в Беларус.“;

б) вмъква се следният параграф:

„6а. Когато се изисква разрешение в съответствие с параграф 1аа, компетентните органи действат в съответствие с правилата и процедурите, предвидени в член 4 от Регламент (ЕС) 2021/821, които се прилагат *mutatis mutandis*.“

4) Член 2н се заменя със следното:

„*Член 2н*

1. Не се удовлетворяват претенции във връзка с договор или сделка, чието изпълнение е засегнато пряко или непряко, изцяло или частично от мерките, наложени с настоящото решение, включително претенции за обезщетение или други претенции от този вид, като претенция за компенсация или претенция по гаранция, по-специално претенции за удължаване на сроковете или за плащане по облигация, или на гаранция или обезщетение, по-специално на финансова гаранция или финансово обезщетение, под всякаква форма, ако са предявени от:

а) санкционирани физически и юридически лица, образувания или органи, изброени в приложение I;

б) всяко физическо или юридическо лице, образувание или орган, посочени в членове 2з, 2и, 2й или 2ш или изброени в приложение II, III или V;

в) всяко друго лице, образувание или орган от Беларус, включително правителството на Беларус;

г) всяко лице, образувание или орган, действащи чрез или от името на едно от лицата, образуванията или органите, посочени в буква а), б) или в) от настоящия параграф.

2. В държавите членки не се признават или изпълняват забрани, разпореждания, мерки за съдебна защита, решения на съд, различен от съд на държава членка, или друго съдебно, арбитражно или административно решение, постановено по производства, различни от тези в държавите членки, съгласно или произтичащи от производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава срещу държава членка, които биха могли да доведат до удовлетворяване на искове във връзка с мерки, наложени съгласно настоящото решение, ако на тях се позовават лица, образувания или органи, посочени в параграф 1, буква а), б), в) или г) или лица, образувания или органи, които притежават или контролират тези лица, образувания или органи.

3. В държавите членки не се признават или изпълняват никакви искания за помощ в хода на разследване или друго производство, нито наказания или други санкции, основани на забрани, разпореждания, мерки за съдебна защита, решения на съд, различен от съд на държава членка, или друго съдебно, арбитражно или административно решение, постановено по производства, различни от тези в държавите членки, съгласно или произтичащи от производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава срещу държава членка във връзка с мерки, наложени съгласно настоящото решение, ако на тях се позовават лица, образувания или органи, посочени в параграф 1, буква а), б), в) или г) или лица, образувания или органи, които притежават или контролират тези лица, образувания или органи.

4. Във всяко производство за изпълнение на претенция, тежестта на доказване, че нейното удовлетворяване не е забранено съгласно параграф 1, се носи от лицето, което търси изпълнението на съответната претенция.

5. Настоящият член не засяга правото на лицата, образуванията и органите, посочени в параграф 1, на съдебен контрол за законосъобразност на неизпълнението на договорни задължения в съответствие с настоящото решение.“

5) Вмъкват се следните членове:

„*Член 2на*

Когато е приложимо, всяка държава членка предприема всички подходящи мерки за възстановяване или за право на възстановяване, чрез съдебни производства пред компетентните съдилища на държава членка, на всички преки или непреки вреди, включително съдебни разноски, понесени от нея в резултат на производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава, образувано срещу държава членка във връзка с мерки, наложени съгласно настоящото решение. Когато е приложимо, държавата членка има право на възстановяване на тези вреди от всички лица, образувания или органи, посочени в член 2н, параграф 1, буква а), б), в) или г), които са започнали, встъпили или са участвали в уреждането на спорове между инвеститор и държава или които търсят изпълнение на арбитражно решение, съдебно решение или отсъждане, свързано с уреждането на спорове между инвеститор и държава, и лица, образувания или органи, които притежават или контролират някое от посочените лица, образувания или органи.

Когато е приложимо, Съюзът има право на възстановяване на всички вреди, понесени от него при същите условия.

Член 2нб

Държавите членки повдигат всички налични възражения срещу признаването и изпълнението на арбитражни решения, постановени срещу тях в рамките на производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава във връзка с мерки, наложени съгласно настоящото решение.“

6) Член 2ш се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Забранява се прякото или непрякото участие в каквито и да било сделки с юридическите лица, образуванията и органите, изброени в приложение V, или с всяко юридическо лице, образувание и орган, установени в Беларус, в които над 50 % от правото на собственост се притежават пряко или непряко от образувание, посочено в приложение V.“;

б) вмъкват се следните параграфи:

„1а. Забраната по параграф 1 не се прилага за трансакции:

а) които са необходими за работата на дипломатическите представителства и консулските служби на Съюза, държавите членки и партньорските държави в Беларус, включително делегации, посолства и мисии, или на международните организации в Беларус, ползващи се с имунитет в съответствие с международното право;

б) извършени от граждани на държава членка, които пребивават в Беларус и са пребивавали в нея преди 24 февруари 2022 г.

1б. Чрез дерогация от параграф 1 компетентните органи могат да разрешат, при условията, които сметнат за уместни, трансакции, които са строго необходими за освобождаването от активи в Беларус или за прекратяването на стопанска дейност в Беларус.“

7) Приложение II се изменя в съответствие с приложението към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 18 юли 2025 година.

За Съвета

Председател

M. BJERRE

ПРИЛОЖЕНИЕ

Заглавието на приложение II към Решение 2012/642/ОВППС се заменя със следното:

„*ПРИЛОЖЕНИЕ II*

СПИСЪК НА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА, ОБРАЗУВАНИЯТА И ОРГАНИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2в, ПАРАГРАФ 7, ЧЛЕН 2г, ПАРАГРАФ 7 и ЧЛЕН 2га“.